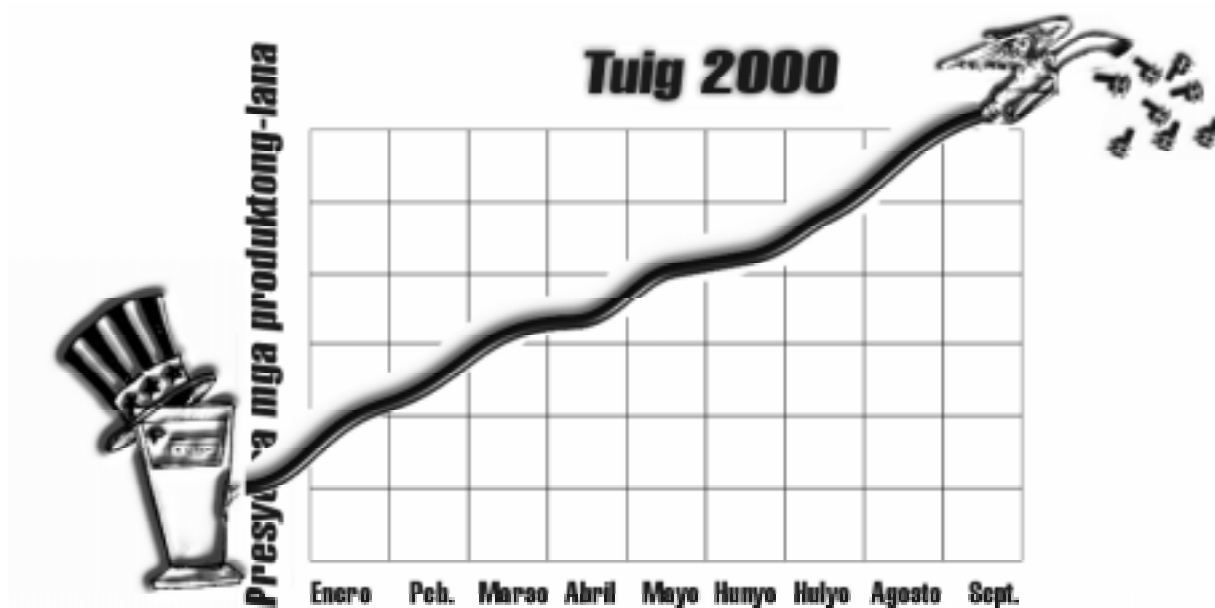

Sunod-sunod nga pagsaka sa presyo sa lana: Mapahimuslanon ug madaugdaugon!

Sukad niadtong Enero hangtod karon ka-lima na magsunodsunod pagsaka ang presyo sa gasolina. Ang kinaulahan mao ang gihimong *staggered* (tagi-tag) nga pagpataas sa presyo niining gitakda sa tag-P2.00 ang matag litro karon lang bag-o.

Ang Saudi Arabia, ang pinakadakong prodyuser ug eksporter sa OPEC¹ ang nanghingusog sa pagpasaka sa presyo sa lana sa pangkalibutang langkob gikan sa \$27 dolyares kaniadtong Agosto ngadto sa \$29 dolyares ang matag barel sa pagka-karon. Kahinumdoman nga sa nangaging mga bulan gipausosan sa OPEC ang produksyon nila sa lana ngadto sa 700,000 bariles na

lang kada adlaw aron mamentinar o mapabilin nila ang ilang dakong ganansya nga mius-os og gamay tungod sa sobrang produksyon niini.

Ug ang gipasalo nila sa krisis sa sobrang produksyon mao ang mga kanasurang walay produktong lana ilabina ang kanasurang Ikatulong Kalibutan. Usa na niini ang Pilipinas.

Husto gyod ang CPP-NPA-NDF. Sa makadaghan na'ng higayon ug panahon hagbay ra kining nagpasibaw sa iyang baruganan ug analisis mahitungod niini. Nga hangtod ang Pilipinas dili makalingkawas sa imperyalistang dominasyon diha sa natad sa ekonomiya, politika, militar ug kultura, magpadayong mosaka ang presyo sa gasolina, magkataas ang bili sa mga palaliton, padayong magkaus-os ang bili sa peso itandi sa dolyar ug samot nga mag-ilaid sa kawad-on ang mayorya sa katawhang Pilipino. Dugang usab nga napamatud-an sa makadaghang higayon ang pagka-malinglahon, pagka-madaugdaugon, ug pagka-mapahimuslanon sa mga palisiya, programa ug balaod sa itoy nga rehimen.

Dinhi sa nasud, hilabihan kadako ang ganansyang nakumkom sa mga industriya sa lana/gasolina partikular sa Petron, Shell ug Caltex. Pinaagi sa *overpricing ug transfer pricing*² (sa tag-70 sentabos ang matag litro) sa ilang produktong lana, ang 3 ka mga kompaniya nakakumkom og P1.5 bilyones nga ganansya sulod lang sa 6 ka bulan. Gani sulod lang sa usa ka adlaw, ang ilang tinibong kinitaan mokabat sa P29.6 milyones ang adlaw o P1.2 milyones ang matag oras! (IBON FACTS & FIGURES; gibase niadtong Mayo 11-25, 1999 nga sunod-sunod nga pagsaka sa presyo sa lana).

Apan ang daw-higanteng ganansyang ilang nakumkom ilang giuli o gibalik sa tagsa-tagsa nila ka mga inahang kompaniya nga nakabase sa imperyalistang nasud. Busa bakak ug pangilad lang ang giingon sa rehimeng US-Estrada (ug sa uban pang nangaging mga rehimen) nga pinaagi sa pagsulod sa mga langyawng *investors*, mapalambo nila ang panginabuhian sa katawhan sa nasud.

Monopolisado sa Petron, Shell ug Caltex³ ang industriya sa gasolina dinhi. Mokabat sa 3,000 ka

mga gasolinahan ang gigunitan niining tulo ka mga higanteng kompaniya samtang 30 lang ang gigunitan sa mga bag-o pa lang (*new players*) nga kasagaran anaa pa lang sa Luzon (PDI, 4/27/99).

Tungod sa pagmonopolisa niining 3 ka mga kompaniya sa industriya sa lana sa nasud, makatakda sila kun kanus-a ug kun pila ang ipataas sa presyo sa gasolina. Busa kun magsagubang og krisis sa sobrang produksyon ang ilang inahang kompaniya, ila kining ipasalo ug ipasa ngadto sa ubang kanasuran diin ang grabeng naigo mao ang mga kolonya ug semikolonya.

Sumala sa mga kompaniya sa lana ubos sa gitawag og "*Rule of Thumb*"⁴ sa industriya, kinahanglan kuno silang magpausbaw sa presyo sa gasolina tungod kay misaka usab ang presyo sa lana sa pangkalibutang langkob. Mikubos usab kuno ang bili sa peso tali sa dolyar.

Apan sa tinuoray, wala gyo'y balidong katarungan ang pagpasaka sa presyo sa gasolina subay sa mosunod:

- Una may *overpricing ug transfer-pricing* nga ilang gihimo busa niini pa lang nga yugto nakakumkom na sila og daw-higanteng ganansya; *rollback* pa gani hinuon ang angayan unta.
- Ikaduha, dili moubos sa 3 ka bulan ang imbentaryo sa *stocks* sa 3 ka mga kompaniya busa kun mahalin man kini diha sa *spot market price*⁵, sa karaang presyo pa gihapon kini manukad ug dili kay sa pagka-karon na manukad (BW, 5/11/99).
- Ikatulo, seguradong dunay *long term contracts* ang lokal nga kartel sa ilang mga inahang kompaniya. Pananglitan, ang Petron adunay 25 ka tuig nga *exclusive contract* sa ARAMCO diin 40% niini gipanag-iya sa Petron (BW, 4/26/99). Ug kasagaran ang *long-term supply contracts* nagsubay sa usa ka *negotiated price* tali sa *supplier ug buyer* (labina tali sa inahang kompaniya ug subsidyaryo o *affiliate*) nga wala mahikot sa *spot market price* sa lana. Buot ipasabot, sa

aktwal, wala makasandig sa *international fluctuations* sa *spot market price* sa krudo ang presyo sa giangkat nga lana sa nasud.

Apan halos kada bulan padayon gihapon ang pagsaka sa presyo sa gasolina. Ngano? Tungod kay ang gobyerno nga angayan untang moatiman sa kaayohan sa iyang katawhan mao na man hinuon ang tigpamaba ug tigpanalipod sa mga kompanya sa gasolina.

Ang panagkonsabuhay sa itoy nga rehimeng US-Estrada, IMF ug Kartel sa lana mao ang nagpaluyo sa makanunayon ug sunod-sunod nga pagsaka sa presyo sa mga produktong lana. Ang pagka-itoy ug pagka-masunuron sa rehimeng US-Estrada sa diktasyon sa IMF-WB maoy nag-itsa sa katawhan ngadto sa bung-aw sa kaalautan. Sa pag-aprobar sa balaod sa deregulasyon (Downstream⁶ Oil Industry Deregulation Act) pribatisasyon ug liberalisasyon, giitsa niini ngadto sa bung-aw sa labaw pang kapit-os ug kalisdanan ang katawhang Pilipino. Gawasnon na'ng makadikta sa ilang kagustuhan sa presyo sa gasolina ang 3 ka mga higitang kompanya sa lana/gasolina.

Dako usab kaayo ang makumkom nga buhis (sa *specific tax* lang ug walay labot pa sa *excise tax*) sa gobyerno gikan sa mga kompanya sa lana. Sa tag-P1.58 nga *specific tax* sa matag litro, mokabat sa P10.27 bilyones ka pesos ang makuhang buhis sa gobyerno gikan sa mga kompanya sa lana matag adlaw, sumala sa IBON FOUNDATIONS! (Gibase kini niadtong 1999 diin ang konsumsyon sa gasolina sa nasud, mokabat sa 65,000,000 milyones ka litros matag adlaw). Busa seguridad na ang ilang pagpakabusdik gikan sa ilang makurakot dinhi bahala na kun mayorya sa katawhan ang magbaguod sa pag-abaga niini (*kay ang katawhan man gihapon ang kinaulahiag nagsalo sa kamahal sa presyo sa gasolina*).

Busa kay wala na makaagwanta, ang mga *taxi drivers* ug *truckers* sa Pransya, Belgium ug Alemanya naghimo og pagbarikada sa mga kalsada sa milabayng semana aron iprotesta ang pagsaka sa presyo sa gasolina samtang ang mga

mag-uuma usab sa Britanya naglunsad og susamang aksyong masa. Mikabat sa pipila ka adlaw nga nabara ang trapiko sa maong mga nasud bunga sa maong protesta. Dinhi sa Pilipinas sa milabayng adlaw naglunsad usab og protesta ang mga progresibong organisasyon. Bisan ang dilawang TUCP mihulga sab nga mowelga kun dili patas-an ang suholan sa mga mamumuo bunga sa pagsaka sa presyo sa gasolina.

Kun ang rehimeng US-Estrada nagtan-aw pa sa kaayohan sa iyang katawhan, mohimo unta siya sa mosunod nga mga lakang:

- Una, magtagana siya og usa ka *price support mechanisms of pump prices* sa gasolina;
- Ikaduha, molatid siya og usa ka sentralisadong pamaagi pagpangalap sa krudong lana;
- Ikatulo, wagtangon niya ang *specific taxes* sa gasolina kay sa pagpahamtang niini ngadto sa mga kompanya sa lana, ang mga kompanya sa lana mopatong usab niini sa presyo sa ilang produktong gasolina nga miresulta sa samot nga pagmahal sa presyo niini. Ug busa ang katawhan lang gihapon ang nag-abaga og nagbaguod.
- Ikaupat, inasyonalisa ang industriya sa lana sa kamot sa estado.

Apan kini nga mga lakang ang dili gustong paminawon ni Estrada (ug sa gisundan pa niyang mga presidente). Dili niya kini madungog bisan pa man sa linagubo ug dahunog sa mga aksyong protesta. Dili niya kini makita bisan pa sa daw-sulom nga kabaga sa katawhang nagbarikada. Madungog man niya kini ug makita dili niya gusto paminawon ang agulo sa kapid-an ka milyong katawhang nagsangkiig sa grabeng kalisdanan.

Dili niya gustong tan-awon ang makaluluoy nga kahimtang sa kapid-an ka milyong katawhang nagkagidlay. Gituyo niyang magpaka-bungol siya. Intensyon niyang magpakabuta siya — kini tungod ug alang sa makihut-ong interes niya mismo, sa iyang langyawng amo ug lokal nga mga kakunsabo. Matngon siya nga kun wala ang tabang sa imperyalismo dili siya mahimong presidente. Mao

nga dili ikatingala kun aktibo siyang tigpatuman sa mga anti-katawhang mga palisiya. Siya ang nag-unang ahente sa imperyalismong US ug nangulong representante sa mga dagkong burgesya komprador, dagkong agalong yutaan ug burukrata kapitalista.

Busa kay dili man siya maminaw; dili man siya motan-aw, haom ug tukma lang nga mosinggit kita: **lumpagon ang rehimeng US-Estrada!** isip siya mao ang konsentradong ekspresyon sa **imperyalismo, pyudalismo ug burukrata kapitalismo** dinhi sa atong nasud.

Mga pagpatin-aw

1. OPEC— Organization of Petroleum Exporting Countries. Gilangkoban kini sa mosunod nga mga nasud: Iran, Iraq, Kuwait, Qatar, Saudi Arabia, United Arab Emirates, Algeria, Libya, Nigeria, Venezuela ug Indonesia

Ang mga nasud nga adunay pinakadakong reserba sa lanang krudo mao ang mosunod:

1. Saudi Arabia (36 billion tons)
2. Iraq (15 billions)
3. Kuwait (13 billions)
4. United Arab Emirates (12.5 billion)
5. Iran (12.5 billion)
6. Venezuela (9 billion)
7. Mexico (7 billion)
8. Russia (6.5 billion)
9. Libya (3.9 billion)
10. USA (3.7 billion)

2. Overpricing — pagpatong og dugang presyo gikan sa landed price sa lana. Pananglitan ang barel sa lana nga giangkat sa US gikan sa OPEC nagkantidad lang og \$ 20.37 dolyares. Dinhi sa Pilipinas ang ilang pagbaligya moabot na sa sa \$20.86 dolyares. Nag-overpriced sila og \$.49 cents.

Transfer-pricing — usa kini ka paagi sa overpricing nga dili mabuhisan sa gobyerno kay dili kini mosalamin sa report sa

Pinaagi sa **demokratikong rebolusyon sa katawhan**, pinaagi sa **armadong pakigbisog** atong gun-ubon ang pundasyon sa katilingbang semikolonyal ug semipyudal.

Katawhan Maghiusa! Kamo ang tinuod nga bayani ug tigmugna sa kasaysayan! Kamo ang nagbuhi sa katilingban busa sa inyong mga kamot angay itugyan ang renda sa pang'gamhanan! AK

kompaniya. Ilang gipaburot ang landed price sa gasolina pinaagi sa mga resibo nga gikan ra usab sa ilang inahang kompaniya.

3. Petron, Shell ug Caltex— Ang Caltex gipanag-iya sa Chevron ug Texaco Inc; ang Petron gipanag-iya sa ARAMCO samtang ang Shell gipanag-iya sa Royal Dutch Shell.
4. Rule of Thumb — sa matag \$1 ka dolyar nga pag-usbaw sa presyo sa matag barel sa lana sa kalibutan ug sa matag depresasyon sa bili sa peso itandi sa dolyar. Sa kasamtangan, P.26 sentabos ang ilang pausbaw sa matag \$1 ka dolyar nga pagsaka sa presyo matag barel sa lana ug P.13 sentabos usab ang pausbaw nila sa matag P1 ka peso nga depresasyon sa peso itandi sa dolyar.
5. Spot market price — ang pag-usab-usab sa presyo sa lana diha sa pangkalibutang merkado.
6. Downstream— ang proseso gikan sa pagpalit sa krudong lana gikan sa supplier hangtod sa pagbaligya sa repinadong produktong petrolyo (sa partikular, langkob niini ang importasyon, eksportasyon, pagkarga, pagbiyahe, pagproseso, pagrepina, pagpundo/depot, distribusyon, pagbaligya sa crude oil, gasolina, diesel, LPG, ug uban pang mga produktong petrolyo.#